

Startup-yritykset NOTRE-hankkeen keskiössä

16.4.2024

Teknologia-alan startup-yritysten ja niiden kehittämien uusien tuoteideoiden tukeminen varhaisessa vaiheessa on Interreg Europe -ohjelman rahoittaman NOTRE -hankkeen yksi keskeinen tavoite. Uusien tuotteiden kehittäminen ja markkinoille saaminen sekä markkinakelpoisuuden varmistaminen ovat avainasemassa aloittavien yritysten menestyksen kannalta. Markkinoille pääsyyn tarvitaan myös paljon resursseja ja korkean tason osaamista. Uusien kuluttajatuotteiden epäonnistumisen todennäköisyys on jopa 95 prosenttia. Vain 40 prosenttia kehitetyistä tuotteista (5 prosentista) pääsee markkinoille, ja niistä vain 60 prosenttia tuottaa myyntiä. Myyntitulosta tuottavista uusista tuotteista vain 11 prosenttia pysyy markkinoilla 52 viikkoa. (Notre hankesuunnitelma)

Interreg Europe -rahoitusohjelman tavoitteena on kerätä tietoa hyvistä käytännöistä ja jakaa sekä mahdollistaa niiden siirtymistä koko Euroopan alueella. NOTRE-hankkeessa tavoitteena on kerätä yksi hyvä käytäntö / hanketoteuttaja / toimintakausi ja luoda myös tätä kautta startup -yrityksille mahdollisuus tuotteidensa ja palveluidensa levittämiseen Euroopan alueella (Interreg Europe).

NOTRE-hankkeessa tehdään sidosryhmäyhteistyötä usean pk- ja startup-yrityksen kanssa. Sidosryhmään kuuluville yrityksille ja organisaatioille tiedotetaan hankkeen toteuttamisesta ja tapahtumista hankkeessa. Hanke luo myös hyvät puitteet sille, että sidosryhmäorganisaatiot saavat tietoa muiden, ulkomaisten hanketoteuttajien yhteistyökumppaneista sekä heidän tilanteistaan ja intresseistään ympäri Eurooppaa.

NOTRE-hanke pystyy myös tarjoamaan kiinnostuneille sidosryhmäyrityksille mahdollisuuden osallistua hankkeen toteuttajien tapaamisiin ja tutustumiskäynteihin muualla Euroopassa.

Väestö ikääntyy

Väestön ikääntyminen on pitkäaikainen kehityssuuntaus, joka alkoi Euroopassa useita vuosikymmeniä sitten. Tämä suuntaus näkyy väestön ikärakenteen muutoksissa ja ikääntyneiden osuuden kasvussa sekä työikäisten osuuden pienenemisessä koko väestöstä. Yli 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus väestöstä kasvaa kaikissa EU-27:n jäsenvaltioissa, EFTA-maissa ja ehdokasmaissa sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. (Eurostat).

Vuonna 2019 EU-27:n väestöstä jopa yli viidennes oli senioreita (65-vuotiaat tai sitä vanhemmat). Ikääntyvä yhteiskunta on yksi nykyajan suurimmista haasteista – olipa kyse sitten yksilöistä, hallituksista, paikallisyhteisöistä tai terveydenhuoltojärjestelmistä. (Eurostat). Suomessa vuoden 2021 väestöennusteen mukaan 65 vuotta täyttäneitä on vuonna 2070 jo 32,8 prosenttia väestöstä, kun vastaava väestöosuus vuoden 2023 joulukuussa oli 23,4 prosenttia (Tilastokeskus).

NOTRE-hankkeen tavoitteet vastaavat suoraan väestön ikääntymisestä johtuviin muutoksiin hoiva-alalla yhteiskunnassamme. Uudet digitaaliset ratkaisut ja sovellukset helpottavat ja pidentävät ikääntyvän väestön kotona asumista ja vähentävät tarvetta laitosmaiseen hoitoon.

NOTRE-hankkeen tavoite

NOTRE-hankkeessa pyritään tukemaan ikääntyvälle väestölle suunnattujen uusien palveluiden ja teknologisten menetelmien tuotekehitystä ja markkinointia. Näiden tuotteiden kysyntä kasvaa yhteiskunnassamme ja koko EU:n alueella sitä mukaa kun väestön ikääntyminen kiihtyy. Hyvään ikääntymiseen ja sen tukemiseen keskittyvät tuotteet tarvitsevat yhteistä kehittämistä ja ideointia, jolloin päästään kaikkia tyydyttäviin ratkaisuihin ja mahdollistetaan uusien sovellusten ja palvelujen pääsy markkinoille. Pk- ja startup-yritysten auttamiseksi on hanketoteuttajilla käytettävissä testausympäristöjä tuotteiden validointia varten.

NOTRE-hankkeen päätavoitteen mukaisesti tuetaan myös hyvään ikääntymiseen liittyviin innovaatioihin tähtäävää poliittisten ohjelmien suunnittelua ja päätöksentekoa. Tämä tapahtuu jakamalla tietoa kohderyhmästä nousevista tarpeista ja valmiuksista ottaa vastaan ja käyttää uusia sovelluksia ja palveluita. Hankkeessa kartoitetaan kaikkien toteuttajien toimesta sekä loppukäyttäjien, pk- ja startup-yritysten että poliittisen päättäjätahon valmiuksia ja tilannetta uusien, hyvää ikääntymistä tukevien tuotteiden käyttöönotossa ja omaksumisessa. Kaikkiaan hankkeen toimijat haastattelevat yhteensä noin 300 loppukäyttäjää, selvittävät noin 30 pk- ja startup yrityksen tilanteen digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä sekä kyselevät jokaisessa toteuttajamaassa poliittisten päättäjien näkemyksiä tulevaisuuden näkymistä hyvään ikääntymiseen liittyvistä suuntaviivoista (Notre projektisuunnitelma).

Hyvinvointiteknologian oppimisympäristöt

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, joiden avulla

tuetaan kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristöt tukevat kokemusten vaihtoa, osallistamista ja tuote- ja palvelukehitystä ne myös edistävät erilaisten organisaatioiden yhteistyötä.

NOTRE-hankkeen toimijoilla on oppimisympäristöjä, joiden välille luodaan kansainvälisesti verkottuneiden testauslaitosten ja kotitalouksien verkosto. Verkosto mahdollistaa ainutlaatuisen kansainvälisen tuotevalidointiympäristön luomisen pk- ja startup-yrityksille.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman tavoitteiden tukena

Maakuntaohjelmat ovat maakuntien kehittämistahdon ilmaus. Niiden tavoitteena on vahvistaa maakunnan toimijoiden yhteistä kehittämisnäkemystä ja suunnata kehittämisresursseja strategisiin kohteisiin. (Etelä-Pohjanmaan Maakuntaohjelma 2021-2025). Älykkään erikoistumisen strategia on osa maakuntaohjelmaa, joka sisältää ajantasaisen analyysin innovaatiotoiminnan haasteista ja innovaatioiden leviämisen pullonkauloista.

Älykkään erikoistumisen strategia on keskeinen väline linjattaessa EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanoa. (Älykkään erikoistumisen strategia 2021 – 2027.) Etelä-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiassa on mainittu mm. Seuraavia kokonaisuuksia, joita Notre hanke tukee:

- Aloittavien ja kasvavien yritysten tukeminen
- Tulisi synnyttää sellaisia rakenteita ja verkostoja maakunnallisten toimijoiden yhteenliittymille, jotka voivat luoda entistä paremmat edellytykset uudistumiselle, innovaatioiden tuottamiselle, soveltamiselle ja yritysten kasvulle.
- Korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen TKI-toimintaan liittyvien tutkimus-, simulaatio- ja oppimisympäristöjen rakentaminen ja kehittäminen
- Oppilaitosten ja yritysten TKI -toimintaa yhteen sitovien demonstraatio- ja pilottiympäristöjen laaja ja avoin hyödyntäminen.
- Vahvistetaan roolia verkostoissa, jotka liittyvät tutkimukseen, innovaatiotoimintaan, koulutukseen sekä keskeisiin elinkeinoaloihin, kuten: terveysteknologian verkostot mm. ECHAlliance -ekosysteemiverkosto, eHealth for Regions.
- Kehitetään ja hyödynnetään uusia terveys- ja hyvinvointiteknologian tuotteita, innovaatioita ja sovelluksia.

Mediclaudo Oy NOTRE-hankkeessa

Seinäjoen keskussairaalassa on käytössä useita Mediclaudo Oy:n valmistamia älylääkekärryjä. Älylääkekärryjen käyttö aloitettiin pilottina, jossa hyvinvointialue osallistui aktiivisesti kehitysvaiheeseen Mediclaudon lääkekärryt kuljettavat lääkkeitä sairaalan apteekista eri osastoille itsenäisesti. Tämä on yksi hyvä tapa saavuttaa suljettu lääkkeiden jakelukierto.

Älylääkekärryt ovat olleet nyt toiminnassa 4 vuotta. Työvoimassa on säästetty ja lääkkeiden jakelua saadaan seurattua aiempaa paremmin ja helpommin. Mediclaudon älylääkekärryt voidaan integroida myös erilaisiin muihin liikkuviin robotteihin.

Turvattomat lääkityskäytännöt ja lääkitysvirheet ovat johtava syy vammoihin ja vältettävissä oleviin haittoihin terveydenhuoltojärjestelmissä kaikkialla maailmassa. Maailmanlaajuisesti lääkitysvirheisiin liittyvien kustannusten on arvioitu olevan 42 miljardia dollaria vuodessa” (Maailman terveysjärjestö).

Sami Perälä
Projektipäällikkö, kehittämispäällikkö
SeAMK

Kirsi Paavola
Projektipäällikkö
SeAMK

Arttu Mustajärvi
Asiantuntija, TKI
SeAMK

Kirjoittajat toimivat asiantuntijoina NOTRE-hankkeessa.

NOTRE-hankkeen (Novel Methods Improving Production Innovation Potential with examples of senior care-related solutions) verkkosivut**Lähteet**

Etelä-Pohjanmaan Maakuntaohjema 2021- 2025. Osallistumis ja arviointisuunnitelma. EP-MAKO-22-25-OAS_MHALL-20200824_S.pdf (epliitto.fi)

Etelä-Pohjanmaan Älykkään Erikoistumisen Strategia 2021-2027. Älykkään erikoistumisen strategia tiivistelmä (epliitto.fi)

Eurostat 2024. Saatavilla 20.3.2024 Archive:Väestörakenne ja ikääntyminen – Statistics Explained (europa.eu)

Interreg Europe. Saatavilla 9.4.2024 Interreg Europe | Interreg Europe – Sharing solutions for better policy

Notre hankkeen suunnitelma. 2022. Interreg Europe Ohjelma

Tilastokeskus, Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu**: 19.3.2024**]. Saantitapa: https://stat.fi/tilasto/vaerak